

VOORWOORD

Duurzame energieopwekking is één van de grote uitdagingen van deze tijd. Met de ontwikkeling van Energiepark Bergakker leveren wij, samen met de omgeving, een concrete bijdrage aan de energietransitie in de regio Rivierenland en de doelstellingen van de gemeente Tiel binnen de Regionale Energie Strategie (RES 1.0)¹. Binnen dit project realiseren we zowel duurzame energieopwekking als energieopslag in de vorm van een batterij. Daarnaast verkennen we of het energiepark ook een bijdrage kan leveren aan de verduurzaming van de warmtevoorziening in de omgeving, bijvoorbeeld door inzet van zon-PVT-systemen.

Wij vinden het belangrijk dat het energiepark geaccepteerd wordt door de directe omgeving en gedragen wordt door de lokale politiek en andere belanghebbenden in het gebied. Daarom zetten wij vanaf de start vol in op een breed en zorgvuldig participatieproces. Dit participatieplan beschrijft hoe wij inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden, kortom de belanghebbenden, betrekken bij alle fasen van het project – van het eerste ontwerp tot en met de exploitatie van het energiepark.

In dit plan leest u:

- Hoe proces-, financiële- en maatschappelijke participatie worden vorm gegeven en hoe u daaraan kan deelnemen;
- Hoe u uw eventuele zorgen en ideeën met ons kunt delen en hoe wij daarmee omgaan;
- Hoe gezorgd wordt voor blijvende betrokkenheid en maatschappelijke meerwaarde, ook na de realisatie van het energiepark.

Samen bouwen we niet alleen aan lokale opwek van duurzame energie voor lokaal verbruik, maar ook aan een sterke en verbonden regio.

De initiatiefnemers,

Evert Obdeijn (eCoBuren)

Tom Schutte (Novar)

¹ In de RES1.0 is voor de gemeente Tiel een productie ambitie opgenomen van 0.092 TWh/jr (zie ook <https://energieportaal-rivierenland-prvgelderland.hub.arcgis.com/apps/bab8aaca3b04053b1f71d75cabdff7/explore>)

INHOUDSOPGAVE

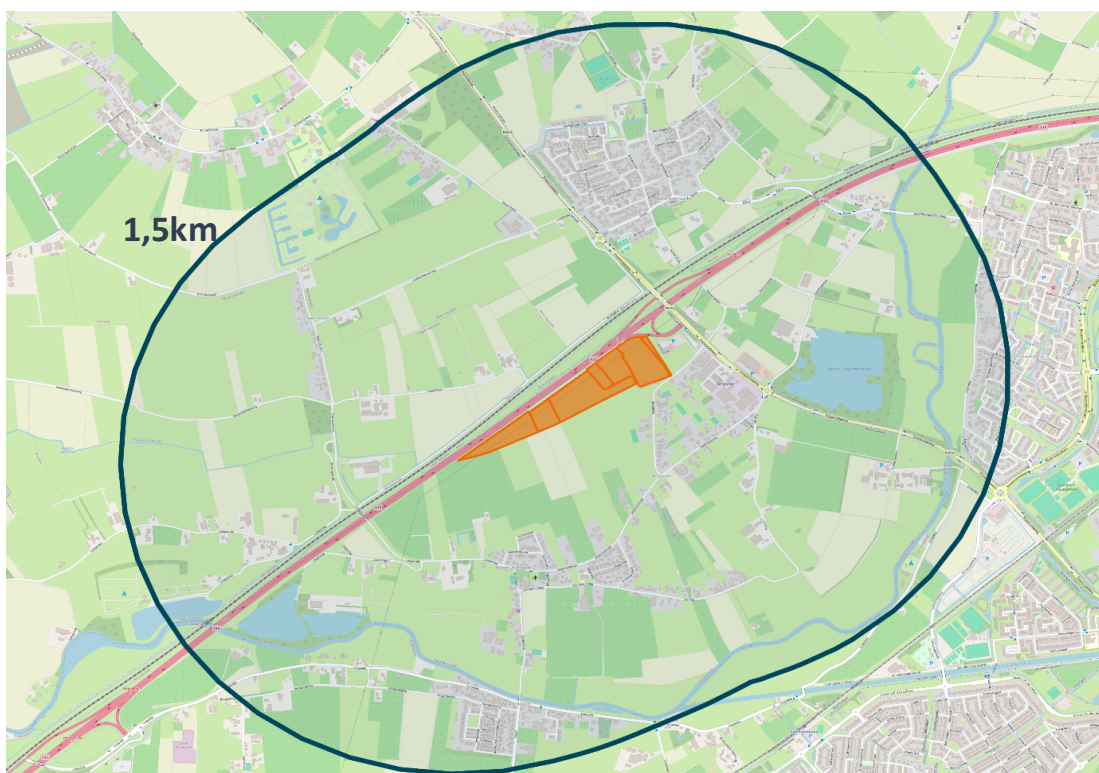
<i>Voorwoord</i>	1
<i>I. Inleiding</i>	3
<i>II. Stakeholderanalyse</i>	7
<i>III. Participatievormen</i>	10
<i>IV. Communicatie en uitvoering van het participatieproces</i>	14
<i>V. Verankering van participatie in uitvoering en exploitatie</i>	19
<i>VI. Tijdljn Participatieproces Energiepark Bergakker</i>	21
<i>VII. Samenvatting en vervolgstappen</i>	22

I. INLEIDING

Voor de realisatie van Energiepark Bergakker is dit participatieplan opgesteld, op basis van de participatiekaders van de gemeente Tiel. Het doel van dit plan is om de directe en bredere omgeving op een transparante en zorgvuldige manier te betrekken bij de ontwikkeling van het energiepark. Met als beoogd resultaat acceptatie in de directe omgeving en draagvlak breed in de gemeente Tiel.

Energiepark Bergakker wordt ontwikkeld op het grondgebied van de gemeente Tiel, op de grens met de gemeenten Buren. De locatie ligt langs de A15, ter hoogte van de vestiging van McDonalds.

Locatie:

Het doel van dit project is het ontwikkelen en realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem voor Tiel, waarin lokale energiecoöperaties en wijken een actieve rol spelen in de opwek van duurzame energie. We streven naar een energiesysteem dat betaalbaar is, een hoge leveringszekerheid biedt en minder afhankelijk is van internationale markten en geopolitieke ontwikkelingen. Daarbij verkennen we onder meer de mogelijkheid van een lokaal energiecontract, waarin afspraken over opwek, gebruik en tarieven gezamenlijk kunnen worden vormgegeven. Ook onderzoeken we in hoeverre lokaal opgewekte energie direct in de omgeving kan worden gebruikt, of via het net alsnog lokaal ingezet wordt. Zo draagt het project bij aan de opbouw van een energiegemeenschap in Tiel en werken we stap voor stap toe naar meer lokale regie op duurzame energie.

Energie in de context van dit document betekent naast elektriciteit ook warmte. Beide vormen van energie zijn innig met elkaar verbonden en kunnen elkaar uitstekend aanvullen. Het integraal naar

deze beide vormen van energie kijken draagt bij aan een robuust, flexibel (nu en naar de toekomst toe) en lokaal energiesysteem².

Naast het hoofddoel wil het project ook bijdragen aan bredere maatschappelijke doelen, zoals slim omgaan met de ruimte (meervoudig grondgebruik) en het verminderen van netcongestie door energie tijdelijk op te slaan in batterijen of in de vorm van warmte. Vanuit de gemeente Tiel bestaat de wens om lokaal opgewekte energie tegen kostprijs + model beschikbaar te maken voor de omgeving en zo energie armoede te verminderen. eCoBuren en Novar staan ervoor open om samen te verkennen of en hoe dit mogelijk gemaakt kan worden.

De initiatiefnemers van Energiepark Bergakker zijn:

- **Novar** (ontwikkelaar van Zonneparken),
- **eCoBuren** (energiecoöperatie voor Buren en Tiel),

eCoBuren vertegenwoordigt in dit project ook de inwoners van Tiel, op basis van afspraken met de Tielse gebiedscoöperatie **Fruitstad Energie**. eCoBuren is als eerste aanspreekbaar voor planning en uitvoering van de verschillende participatieactiviteiten van het energiepark Bergakker. Uiteraard zijn de initiatiefnemers gezamenlijk verantwoordelijk. De gemeente Tiel begeleidt het proces, toetst de voortgang, en controleert of alles verloopt volgens de gemeentelijke participatiekaders.

Directe omgeving energiepark:

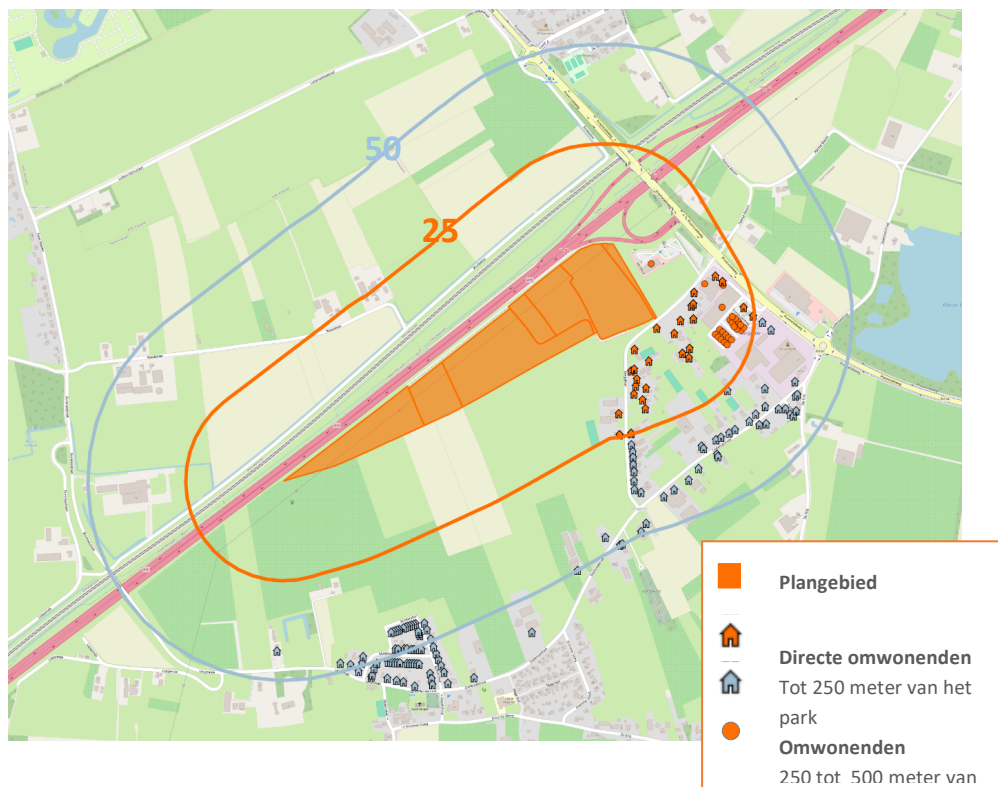
In het participatieproces maken we onderscheid tussen drie groepen, elk met een eigen betrokkenheid en rol:

1. Directe omwonenden en bedrijven

Langs de Bergakker zijn een aantal woningen binnen een straal van 250 meter afstand van het plangebied gesitueerd. Daarnaast zijn er een aantal (bedrijfs)woningen langs de Zoelensestraat gelegen, weliswaar op ruime afstand van het plangebied, maar waar vanuit het perceel uitzicht bestaat op het plangebied. Deze omwonenden merken wij aan als direct omwonenden omdat de komst van het energiepark invloed heeft op de directe leefomgeving van deze groep.

² In het Bergakker project moet de keuze worden gemaakt tussen enerzijds PV-panelen en anderzijds PVT-panelen. Indien de aansluiting op een zgn. warmtenet haalbaar is dan wordt de keuze gemaakt voor PVT-panelen. PVT-panelen, ook wel hybride zonnepanelen genoemd, zijn panelen die zowel elektriciteit als warmte opwekken. Ze combineren de functies van zonnepanelen (PV) en zonnecollectoren (PT) in één paneel. Dit betekent dat ze zonlicht omzetten in elektriciteit, terwijl ze tegelijkertijd warmte onttrekken uit het paneel en de omgeving, die gebruikt kan worden voor verwarming.

Wij verwachten dat het belang van deze omwonenden is gelegen in het behoud van de kwaliteit van hun directe leefomgeving. Tijdens het participatieproces controleren we of dit belang juist geïnterpreteerd is. Het is dan ook belangrijk dat omwonenden invloed kunnen uitoefenen op de (landschappelijke) inpassing van het energiepark.

Daarnaast is het voor direct omwonenden (in de regel) belangrijk dat zij financieel kunnen profiteren van het energiepark.

2. Overige omwonenden

De overige omwonenden van het energiepark bestaat (grotendeels) uit de overige inwoners en bedrijven van het buurtschap Bergakker. Alle woningen en bedrijven uit dit buurtschap zijn namelijk binnen een straal van 500 meter van het plangebied gelegen. Ook voor deze omwonenden geldt dat hun belang erin gelegen is om de kwaliteit van hun leefomgeving te behouden (danwel te versterken) en om te profiteren van het energiepark.

3. Overige belanghebbenden in de gemeente³

Dit zijn inwoners of organisaties in de gemeente Tiel die op enige wijze betrokken (willen) zijn,

³ De dorpskern Kapel Avezaath ligt in de omgeving van het plangebied. Dit geldt ook voor kernen als Wadenoijen, een deel van Tiel en de buurtschap Twee Sluizen, onderdeel van de dorpskern Kerk Avezaath aan de Burense kant. Hoewel de inwoners van deze kernen niet aangemerkt worden als (direct) omwonenden, kunnen zij wel onder de lokale omgeving worden geschaard. Inwoners van deze kernen krijgen daarom de mogelijkheid om financieel te participeren in het energiepark en worden (in een later stadium) uitgenodigd voor de informatieavond(en).

bijvoorbeeld vanwege interesse in lokaal eigendom, deelname aan een mogelijk warmtenet of andere bredere maatschappelijke kansen. Hun betrokkenheid organiseren we via openbare bijeenkomsten, digitale communicatie en samenwerking met vertegenwoordigers zoals dorpsraden of energiecoöperaties.

Wanneer het energiepark gaat functioneren als bron voor een toekomstig warmtenet, worden de deelnemers daaraan – of hun vertegenwoordigers – aangemerkt als direct belanghebbenden.

Doel van het participatieproces

Het participatieproces heeft als doelen:

- Kennis en informatie te delen en op te halen;
- Om een kwalitatief beter plan te ontwikkelen door middel van lokale en specialistische kennis en input
- Om acceptatie en draagvlak te vergroten door de omgeving mee te laten denken en beslissen over de invulling van het plan Het realiseren van breed draagvlak in de hele gemeente;
- Het waarborgen van een transparant proces;
- Het creëren van directe (niet beperkt tot financiële) voordelen voor de omgeving.

Door middel van participatie wordt gestreefd naar een situatie waarin de omgeving niet alleen meepraat en meedenkt over het proces, maar ook financieel en maatschappelijk profiteert van de komst van het energiepark.

Aspecten van participatie

In het participatieplan worden drie vormen van participatie uitgewerkt:

1. **Procesparticipatie:** bewoners en andere stakeholders worden betrokken bij de stappen van ontwerp, vergunningverlening, bouw en exploitatie van het energiepark. Afhankelijk van hun rol wordt hen gevraagd om mee te denken, mee te werken of geïnformeerd te blijven.
2. **Financiële participatie:** het rendement van het energiepark blijft zoveel mogelijk lokaal. Samen met de omgeving willen wij kijken welke wensen en mogelijkheden er zijn. Te denken valt aan één of een combinatie van onderstaande voorbeelden:
 - **Omgevingsregelingen** en een **omgevingsfonds**,
 - **Lokaal eigendom:** de omgeving kan via eCoBuren participeren in het eigendom van het energiepark,
 - **Directe levering:** lokale ondernemers kunnen direct duurzame stroom afnemen van het energiepark tegen een afgesproken tarief.
 - **Energiegemeenschap Rivierenland:** Energiepark Bergakker gaat een deel van de stroom leveren aan energiegemeenschap Rivierenland, waar inwoners en bedrijven nu al aan kunnen deelnemen.

3. **Maatschappelijke participatie:** lokale ondernemers kunnen, waar mogelijk, meewerken en meeprofiten van de bouw en exploitatie van het energiepark⁴.

In hoofdstuk 2 van het participatieplan wordt een uitgebreide stakeholderanalyse opgenomen. Hierin worden alle belanghebbenden benoemd, inclusief hun rol (bijvoorbeeld beslisser, beïnvloeder of uitvoerder) en de mate van hun betrokkenheid (informereren, meedenken, meewerken, meebeslissen). Naast de gebruikelijke partijen worden ook woningcorporaties en maatschappelijke instellingen (zoals welzijnsorganisaties, betrokken bij bijvoorbeeld armoedebestrijding) meegenomen.

Meerwaarde en aanpak van het participatieproces

Energiepark Bergakker levert meerwaarde op in verschillende opzichten:

- Lokale opwek van duurzame energie;
- Streven naar directe lokale energie afname en het tegengaan van netcongestie;
- Mogelijkheid om te investeren in de eigen omgeving;
- Stimulering van lokale economische activiteiten;
- Aandacht voor sociale meerwaarde, zoals het tegengaan van energiearmoede en het oplossen van lokale knelpunten (bijvoorbeeld verbetering van straatverlichting).
- Inzet innovatieve technieken om dubbel ruimtegebruik mogelijk te maken.

De gekozen aanpak in het participatieproces is gebaseerd op vroegtijdige en open communicatie. Daarbij wordt erkend dat mogelijk niet iedereen gelukkig zal zijn met de komst van het energiepark en niet iedereen enthousiast zal zijn over een collectieve wamteoplossing voor de betreffende wijk of kern. Door vroeg in gesprek te gaan met de omgeving willen de initiatiefnemers eventuele spanningen en zorgen in kaart brengen. Waar nodig wordt gekozen voor persoonlijke één-op-één communicatie, naast algemene bijeenkomsten, nieuwsbrieven en andere communicatiemiddelen.

Na goedkeuring van de gemeente vormt dit participatieplan een vast onderdeel van de **anterieure overeenkomst** tussen initiatiefnemers en gemeente. Een anterieure overeenkomst is een contract tussen gemeente en initiatiefnemers waarin vooraf afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling van het project en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen, tijdens de ontwikkeling en daarna in de exploitatiefase.

II. STAKEHOLDERANALYSE

In dit hoofdstuk worden de relevante stakeholders van Energiepark Bergakker benoemd, geclassificeerd en geanalyseerd. Hierbij wordt per stakeholdergroep aangegeven:

- Hun rol: beslisser, beïnvloeder, uitvoerder, toeleverancier of omgeving;

⁴ Voorbeelden hiervan zijn, een lokale ondernemer die wordt benaderd voor graafwerkzaamheden en een groenbedrijf dat de natuurvriendelijke inrichting voor haar rekening neemt.

- De gewenste mate van betrokkenheid: meebeslissen, meewerken, meedenken of mee weten (informereren).

Overzicht van stakeholders

- **Gemeente Tiel:** planbegeleider en vergunningverlener, gemeenteraad als beslisser.
- **Gemeente Buren:** omgevingsbetrokkenheid voor direct aangrenzende gebieden.
- **Energiecoöperatie eCoBuren:** mede-initiatiefnemers, investeerders en uitvoerders van participatie.
- **Novar:** mede-initiatiefnemer, ontwikkelaar en investeerder.
- **Omwonenden en hun vertegenwoordigers:** (direct) belanghebbenden.
- **Provincie Gelderland:** beleidskader en co-financieringsmogelijkheden tbv coöperaties.
- **Infrastructuur beheerders (Liander, RWS, Prorail, veiligheidsregio, waterschap):** randvoorwaardelijk
- **Woningcorporaties:** betrokken vanwege energietransitie en kansen voor huurders.
- **Welzijnsinstellingen** (zoals partijen in het Armoedepact): betrokken vanwege sociale thema's zoals energiearmoede.
- **Lokale ondernemers:** potentiële afnemers van duurzame energie en uitvoerende partijen bij bouw en exploitatie.
- **Belangenverenigingen:** organisaties die opkomen voor specifieke belangen, zoals bedrijvenverenigingen of natuurorganisaties.

Rollen en betrokkenheid per stakeholder

Onderstaand model illustreert de verschillende rollen: elke trede geeft het niveau van participatie weer, hoe hoger, hoe actiever de rol.

Participatietrap	
Meewerken	Actief bijdragen aan onderdelen van het project
Meebeslissen	Direct invloed op besluitvorming
Meepraten	Actief deelnemen aan gesprekken en meningsvorming
Meedenken	Input geven, maar geen beslissende rol
Mee weten	Geïnformeerd worden over de voortgang

Toelichting op rollen en betrokkenheid

De mate van betrokkenheid per stakeholder is zorgvuldig gekozen op basis van hun belang bij en invloed op de realisatie van Energiepark Bergakker.

- **Beslissers** zoals de gemeenteraad van Tiel hebben een formele rol in de uiteindelijke besluitvorming en worden daarom intensief betrokken via participatierondes en toetsmomenten.
- **Uitvoerende partijen** zoals de initiatiefnemers (eCoBuren, Novar) zijn direct verantwoordelijk voor de uitvoering van het participatieproces en de realisatie van het energiepark.
- **Omwonenden en groepen die hen vertegenwoordigen zoals de dorpsraad Kapel Avezaath** hebben een belangrijke stem omdat omwonenden direct geraakt worden door de komst van het energiepark. Hun betrokkenheid varieert van intensief meedenken (voor de meest direct omwonenden) tot informeren (voor partijen op grotere afstand).
- **Lokale ondernemers en woningcorporaties** bieden kansen om maatschappelijke en economische meerwaarde te creëren. Door hen te betrekken in het meedenken en meewerken, wordt lokaal profijt van het energiepark bevorderd.
- **Beleidsbepalende partijen** zoals de provincie Gelderland en de infrastructuur beheerders worden geïnformeerd om afstemming met bredere regionale en provinciale doelen te waarborgen.

Stakeholder	Rol	Participatietrap ⁵
Gemeente Tiel	Planbegeleider, vergunningverlener	Meewerken
Gemeenteraad Tiel	Beslisser	Meebeslissen
Gemeente Buren	Omgevingspartij	Meewerken, uitvoeren
Energiecoöperatie eCoBuren	Initiatiefnemer, uitvoerder participatie, investeerder	Meewerken, uitvoeren
Novar	Initiatiefnemer, ontwikkelaar, investeerder	Meewerken, uitvoeren
Directe omwonenden / vertegenwoordigers als de Dorpsraad / Werkgroep Duurzaamheid	Omgeving, belanghebbenden	Meepraten
Omwonenden	Omgeving, belanghebbenden	Meedenken
Woningcorporaties	Beïnvloeder (energiearmoede, verduurzaming huurwoningen)	Meewerken
Welzijnsinstellingen (o.a. Armoedepact)	Beïnvloeder (sociaal domein)	Meedenken

⁵ De hoogste trede waarin een stakeholder betrokken is wordt hier benoemd. Alle rollen daaronder op de ladder worden hiermee ook afgedekt.

Stakeholder	Rol	Participatietrap ⁵
Lokale ondernemers	Potentiële afnemers (in de zin van directe levering van stroom) en toeleveranciers	Meewerken
Provincie Gelderland	Beleidsondersteuner en mogelijke co-financier	Meebeslissen
Infrastructuur beheerders (Liander, RWS, Prorail, veiligheidsregio, waterschap):	Beïnvloeder	Meebeslissen
Belangenverenigingen	Beïnvloeder	Meedenken

Gemeente Tiel

De gemeente Tiel begeleid actief de ontwikkeling van Energiepark Bergakker. De ontwikkeling en de verantwoordelijkheid daarvoor ligt volledig bij de initiatiefnemers. De gemeente bewaakt dat de ontwikkeling aan blijft sluiten bij de beleidsuitgangspunten in het DEPO⁶. De actieve rol blijkt onder meer uit,

- Bij de start van het participatieproces uitleggen hoe Bergakker bijdraagt aan de duurzaamheidsambities van de gemeente;
- Vooraf met de initiatiefnemers duidelijk vaststellen wat de projectdoelstellingen en de op te leveren producten zijn;
- Gedurende de ontwikkeling met de initiatiefnemers de voortgang af te stemmen;
- Waar mogelijk en noodzakelijk de communicatie met omwonenden te faciliteren

In het volgende hoofdstuk werken we uit **hoe** de participatie vorm krijgt: van meedenken en meebeslissen, tot financieel en maatschappelijk meedoen. Daarbij wordt gekeken naar de verschillende fases van het project en naar de middelen die ingezet worden om de betrokkenheid van alle stakeholders optimaal te faciliteren.

III. PARTICIPATIEVORMEN

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de verschillende vormen van participatie in de praktijk worden vormgegeven en in de tijd uitgewerkt.

Procesparticipatie

Procesparticipatie richt zich op het betrekken van stakeholders bij de verschillende fasen van de ontwikkeling van Energiepark Bergakker: van ontwerp en vergunningverlening tot bouw en exploitatie. Door open communicatie en actieve betrokkenheid willen de initiatiefnemers zorgen

⁶ DEPO staat voor beleidskaders Duurzame Elektrische Productie en Opslag

voor een transparant proces waarin belangen en zorgen tijdig worden opgehaald en waar mogelijk worden meegenomen.

De belangrijkste uitgangspunten voor procesparticipatie zijn⁷:

- **Vroegtijdige betrokkenheid:** Stakeholders worden zo vroeg mogelijk geïnformeerd en betrokken, om hun inbreng serieus mee te kunnen nemen in de verdere planvorming.
- **Verschillende vormen van participatie:** Afhankelijk van de fase en de aard van het onderwerp wordt gekozen voor informatiebijeenkomsten, interactieve werkateliers, themasessies, één-op-één gesprekken en/of digitale raadplegingen.
- **Laagdrempelige communicatie:** Toegankelijke en begrijpelijke communicatie is essentieel om een brede groep belanghebbenden te bereiken, waaronder inwoners zonder specifieke technische kennis.
- **Maatwerk:** Specifieke aandacht wordt besteed aan direct omwonenden en stakeholders die sterk geraakt worden door de komst van het energiepark. Waar nodig worden individuele gesprekken georganiseerd om hun zorgen en wensen goed in kaart te brengen.
- **Continuïteit:** Tijdens alle projectfasen blijven de initiatiefnemers actief communiceren over de voortgang, de mogelijkheden voor inspraak en de wijze waarop suggesties zijn meegenomen.
- **Bereikbaarheid:** Het participatieteam van de initiatiefnemers is goed bereikbaar en deskundig om inhoudelijke en procesvragen te kunnen adresseren.

Processtappen en participatiemomenten

De procesparticipatie wordt georganiseerd rondom vier belangrijke fasen:

1. Ontwerpfase:

- Introductiebijeenkomst i.s.m. gemeente
- Eén-op-één gesprekken met direct omwonenden.
- Bewonersavonden voor het ophalen van wensen en zorgen over de inrichting van het energiepark.
- Online enquête voor bredere inwonerspeiling.
- Omgevingsdialoog bijvoorbeeld in de vorm van thematafels over landschap, ecologie, en financiële participatie.
- Omgevingstafel⁸ en 1-op-1 afstemming met infrastructuur beheerders.⁹
- Regelmatige updates over de planning (nieuwsbrief).

⁷ De initiatiefnemers onderschrijven de Gedragscode Zon op Land, een initiatief van onder andere Holland Solar, Energie Samen, Greenpeace, Milieudefensie en Natuur & Milieu, bedoeld om draagvlak te creëren voor zonnepanelen op land, met aandacht voor natuurbehoud en goed ruimtegebruik. De code benadrukt het belang van participatie van de lokale omgeving in zonne-energieprojecten, zowel procesmatig als financieel

⁸ In de beleidskaders van de gemeente wordt de omgevingstafel benoemd als: een integraal afstemmingsoverleg met alle betrokken beleidsdisciplines, de initiatiefnemers en eventueel derden, zoals de Omgevingsdienst of het Waterschap.

⁹ Omgevingsdialoog en omgevingstafel wisselen elkaar af in verschillende cycli

2. Vergunningenfase:

- Informatiebijeenkomsten over het vergunningstraject en inspraakmogelijkheden.
- Individuele gesprekken bij mogelijk ingediende zienswijzen.
- Verdere vormgeving financiële participatie, bijvoorbeeld aan de hand van een informatieavond voor geïnteresseerden.
- Regelmatige updates over de planning (nieuwsbrief).

3. Bouwfase:

- Regelmatige updates over planning, werkzaamheden en mogelijke hinder tijdens de bouw.
- Inloopsprekuren voor vragen en meldingen vanuit de omgeving.
- Goede bereikbaarheid voor wensen en problemen.

4. Exploitatie en beheerfase:

- Jaarlijkse terugkoppeling over prestaties van het energiepark.
- Evaluatie van de participatie en openstelling voor verbeterpunten.

Door procesparticipatie op deze wijze vorm te geven, streven de initiatiefnemers naar een zo groot mogelijk vertrouwen van de omgeving en breed begrip voor de realisatie van Energiepark Bergakker.

Financiële participatie

Naast procesmatige betrokkenheid vinden de initiatiefnemers het essentieel dat de omgeving ook **financieel kan meedelen** in de voordelen van Energiepark Bergakker. Financiële participatie draagt bij aan lokaal eigenaarschap, versterkt het draagvlak en zorgt ervoor dat de opbrengsten van het energiepark deels terugvloeien naar de gemeenschap.

De belangrijkste uitgangspunten voor financiële participatie zijn:

- **Lokaal eigendom:** Het eigendom van het energiepark ligt voor 50% bij de energiecoöperatie (eCoBuren) en 50% bij Novar. Hierdoor wordt geborgd dat een substantieel deel van de opbrengsten lokaal wordt beheerd en herverdeeld. Inwoners en bedrijven kunnen via de coöperaties mede-eigenaar worden.
- **Financiële deelneming:** Bewoners/bedrijven krijgen de kans risicodragend deel te nemen aan het zonneproject door via de energiecoöperatie financieel mee te participeren in het energiepark
- **Omgevingsfonds:** Een deel van de opbrengsten (€0,50 / MWh/jaar) wordt gereserveerd voor een speciaal fonds ten behoeve van maatschappelijke projecten in de directe omgeving, zoals verduurzaming van woningen, aanpak van energiearmoede of verbetering van de leefomgeving. Het omgevingsfonds wordt beheerd door een onafhankelijke stichting^{10 11}.

¹⁰ zie als voorbeeld: <https://omgevingsfondswestbetuwe.nl>

¹¹ Maatschappelijke organisaties zoals welzijnsstichtingen en energiearmoedeprojecten worden betrokken om via het omgevingsfonds nieuwe kansen te creëren voor kwetsbare groepen in de samenleving.

- **Omwonenden regeling:** Directe omwonenden kunnen rekenen op een regeling ter compensatie of stimulering, bijvoorbeeld via jaarlijkse vergoedingen of een investering in lokale voorzieningen. In overleg met de direct omwonenden worden deze nader uitgewerkt.

Directe levering: Lokale ondernemers krijgen de mogelijkheid om tegen gunstige voorwaarden duurzame stroom af te nemen die rechtstreeks door het energiepark wordt opgewekt. Dit zorgt voor een stabiele, betaalbare energievoorziening en versterkt de binding tussen park en regio. De mogelijkheden worden hiertoe onderzocht.

Vorm van participatie	Doel	Toelichting
Lokaal eigendom	Lokaal zeggenschap	50% van het park in handen van lokale coöperaties.
Financiële deelneming	Lokaal profijt	Bewoners/bedrijven krijgen de kans via de energiecoöperatie financieel mee te participeren in het energiepark
Omgevingsfonds	Maatschappelijke waardecreatie	Fonds voor buurtprojecten, sociale initiatieven (€0,50/mWh/jaar).
Omwonenden regeling	Directe betrokkenheid omwonenden	Vergoeding of investering voor de directe omgeving (nader te bepalen).

Maatschappelijke participatie

Naast proces- en financiële participatie zetten de initiatiefnemers sterk in op **maatschappelijke participatie**. Het doel hiervan is dat ook bedrijven, organisaties en initiatieven uit de regio actief kunnen bijdragen aan en profiteren van de realisatie en exploitatie van Energiepark Bergakker.

Belangrijke uitgangspunten voor maatschappelijke participatie zijn:

- **Lokaal ondernemerschap stimuleren:** Er wordt actief gezocht naar samenwerking met lokale bedrijven voor de bouw, aanleg en onderhoud van het energiepark. Denk hierbij aan aannemers, installatiebedrijven, onderhoudsbedrijven en leveranciers.
- **Brede maatschappelijke meerwaarde:** Naast energieopwekking wordt gekeken naar bredere maatschappelijke thema's zoals educatie (bijvoorbeeld educatieve projecten over duurzaamheid voor scholen), biodiversiteit (groene inrichting rondom het energiepark) en leefbaarheid (bijdragen aan wijkinitiatieven).

Aanpak persoonlijke belangen en maatwerk

De initiatiefnemers erkennen dat de komst van een energiepark impact kan hebben voor de directe omgeving. Niet iedereen zal positief staan tegenover de ontwikkeling. Om deze reden wordt in het

participatieproces bewust ingezet op het vroegtijdig signaleren van belangen en zorgen en het bieden van maatwerkoplossingen¹².

De belangrijkste uitgangspunten voor de aanpak zijn:

- **Vroegtijdige dialoog:** Al in een vroeg stadium wordt actief het gesprek gezocht met omwonenden en andere belanghebbenden om zorgen, wensen en bezwaren te inventariseren. In samenspraak met de gemeente en vertegenwoordigende organisaties zoals de Dorpsraad wordt het juiste moment afgestemd voor welke dialoog met welke belanghebbenden.
- **Open houding en transparantie:** De initiatiefnemers communiceren helder over de mogelijkheden en beperkingen binnen het project en laten zien hoe met input uit de omgeving wordt omgegaan.
- **Maatwerk in communicatie:** Naast algemene informatiebijeenkomsten worden persoonlijke gesprekken georganiseerd met bewoners of ondernemers die specifieke zorgen hebben of direct geraakt worden.
- **Ruimte voor maatschappelijke meerwaarde:** Waar bezwaren of weerstand bestaan, wordt gezocht naar manieren om extra meerwaarde te bieden voor de omgeving, bijvoorbeeld door investeringen in leefbaarheid, bereikbaarheid of verduurzaming.

Door deze benadering willen de initiatiefnemers de impact van het energiepark zoveel mogelijk gezamenlijk met de omgeving vormgeven en daarmee het maatschappelijk draagvlak versterken. In dit hoofdstuk hebben we de verschillende vormen van participatie rond Energiepark Bergakker uitgewerkt: procesparticipatie, financiële participatie en maatschappelijke participatie. Ook is uiteengezet hoe mogelijke spanningen en tegengestelde belangen in de omgeving actief worden opgepakt met maatwerkoplossingen.

In het volgende hoofdstuk wordt verder ingezoomd op de **praktische uitvoering** van het participatieproces. Daarbij komt aan de orde **welke communicatiemiddelen en -momenten** worden ingezet, **hoe het proces gemonitord** wordt, en **op welke wijze** alle betrokkenen blijvend geïnformeerd en betrokken worden gedurende de verschillende projectfasen.

IV. COMMUNICATIE EN UITVOERING VAN HET PARTICIPATIEPROCES

Doelstellingen van communicatie

Communicatie speelt een cruciale rol in het participatieproces rondom Energiepark Bergakker. Het doel van de communicatie is om alle belanghebbenden tijdig, volledig en begrijpelijk te informeren over het projectverloop en om een open dialoog mogelijk te maken.

Wat "tijdig" precies betekent, hangt sterk af van de rol, positie en informatiebehoefte van de belanghebbende. Kijkend naar de eerder geïntroduceerde participatietrap of participatieladder worden in onderstaande tabel een aantal voorbeelden gegeven

Rol	Wat is "tijdig"?	Voorbeeld
Mee weten	Bij afronding van een fase / voor uitvoering	Nieuwsbrief vóór werkzaamheden starten
Meedenken	Voor belangrijke keuzes worden gemaakt	Input vragen voorafgaand aan ontwerpbesluit
Meepraten	In de voorbereiding van dialoogsessies	Agenda en stukken minimaal 1 week vooraf delen
Meebeslissen	Structureel en ruim voor besluitvorming	Werkdocumenten en keuzemomenten ver van tevoren
Meewerken	Continu tijdens uitvoering	Projectplanning en updates via werkgroepen

Door proactieve communicatie willen de initiatiefnemers:

- **Vertrouwen opbouwen en behouden** bij bewoners, ondernemers en andere stakeholders;
- **Transparantie** bieden over de voortgang, kansen en uitdagingen binnen het project;
- **Ruimte creëren voor participatie**, zodat belanghebbenden invloed kunnen uitoefenen op onderdelen van het proces;
- **Zorgen en spanningen vroegtijdig signaleren** en daarop kunnen inspelen met maatwerkoplossingen;
- **Kennis, begrip en betrokkenheid vergroten** rond de maatschappelijke waarde en voordelen van het energiepark voor de regio.

Met een zorgvuldig opgebouwde communicatiestrategie wordt beoogd om het participatieproces breed toegankelijk te maken en om het draagvlak voor de ontwikkeling en realisatie van Energiepark Bergakker duurzaam te versterken.

Communicatiemiddelen en kanalen

Om een breed en gevarieerd publiek effectief te bereiken, zetten de initiatiefnemers verschillende communicatiemiddelen en kanalen in. Deze middelen houden rekening met de verschillende stakeholders en zijn afgestemd op de specifieke fases binnen het project.

De gekozen communicatiemiddelen zijn:

- **Informatiebijeenkomsten**
Bijeenkomsten in de omgeving van het energiepark, waar bewoners en andere belanghebbenden geïnformeerd worden over de stand van zaken en actief input kunnen leveren. Waar nodig worden aparte themabijeenkomsten georganiseerd over bijvoorbeeld landschap of financiële participatie.
- **Digitale informatievoorziening**
Er wordt een projectwebsite of projectpagina ingericht waarop actuele informatie, documenten

en participatiemogelijkheden worden gedeeld. Daarnaast worden geïnteresseerden via digitale nieuwsbrieven op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

- **Eén-op-één gesprekken**

Voor omwonenden en ondernemers die direct geraakt worden door het project, worden persoonlijke gesprekken gevoerd. Dit biedt ruimte voor maatwerkoplossingen en persoonlijke begeleiding bij vragen of zorgen.

- **Social media**

Via lokale socialmediakanalen worden korte en toegankelijke berichten gedeeld, zoals uitnodigingen voor bijeenkomsten, aankondigingen van nieuwe stappen in het proces, en updates over de voortgang.

- **Persberichten en lokale media**

Via persberichten worden lokale¹³ en regionale media actief geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen. Hiermee wordt een breed publiek bereikt, ook buiten de directe kring van betrokken stakeholders.

Door deze mix van communicatiemiddelen te gebruiken, wordt gestreefd naar een laagdrempelige en transparante communicatie die iedereen de kans biedt om betrokken te raken en mee te denken.

Communicatiemomenten per projectfase

De communicatie rond Energiepark Bergakker is afgestemd op de verschillende fases van het project. In iedere fase worden specifieke communicatiemomenten georganiseerd, passend bij de aard van de werkzaamheden en de mate van invloed die belanghebbenden kunnen uitoefenen.

Ontwerpfase

- **Startbijeenkomst:** Toelichting op de plannen en de participatiemogelijkheden. Ophalen van wensen, zorgen en ideeën uit de omgeving.
- **Interactieve themasessies:** Verdiepende bijeenkomsten gericht op specifieke onderwerpen zoals landschapsinpassing, en ecologie.
- **Online enquête:** Peiling onder een bredere groep inwoners over voorkeuren en zorgen rondom het ontwerp van het energiepark, maar ook over verbeterkansen in de sociale omgeving.

Vergunningenfase

- **Informatieavond(en) vergunningentraject:** Uitleg over de procedure, de ontwerpvergunningen en de manier waarop belanghebbenden inspraak kunnen uitoefenen.

¹³ De website www.kapelavezaath.info zal ook worden ingezet als middel om de omgeving te voorzien van actuele informatie.

- **Individuele gesprekken:** Voor stakeholders die het meest geraakt worden door de plannen, wordt ruimte geboden voor persoonlijke toelichting en ondersteuning bij het indienen van zienswijzen.

Bouwfase

- **Voorlichtingsbijeenkomst voor de start van de bouw:** Uitleg over de bouwplanning, verwachte hinder en maatregelen om overlast te beperken.
- **Regelmatige bouwupdates:** Via nieuwsbrieven, de website en social media wordt de omgeving op de hoogte gehouden van de voortgang en eventuele wijzigingen in de planning.
- **Contactpersoon:** om te bellen en mailen met vragen over de bouw tijdens de bouw.

Exploitatie- en beheerfase

- **Jaarlijkse update:** Via een nieuwsbrief informeren we geïnteresseerden jaarlijks over de prestaties van het energiepark, zoals de opgewekte energie, maatschappelijke bijdragen en eventuele plannen voor optimalisatie. Bij bijzondere momenten, zoals de Dag van de Bouw of relevante mijlpalen, kan dit worden aangevuld met een publieksactiviteit of bijeenkomst.
- **Evaluatie participatieproces:** Gezamenlijke terugblik op het participatieproces en ruimte voor verbeterpunten richting de lange termijn exploitatie.

Op bovenstaande wijze zorgen de initiatiefnemers voor een continue dialoog met de omgeving, waarbij transparantie en betrokkenheid voorop staan.

Monitoring en bijsturing van het participatieproces

Om te zorgen dat het participatieproces effectief en volgens plan verloopt, wordt het proces nauwkeurig gemonitord. Monitoring maakt het mogelijk om tijdig te signaleren waar bijsturing nodig is en om flexibel in te spelen op ontwikkelingen in de omgeving of het project.

De belangrijkste onderdelen van de monitoring zijn:

- **Participatiedossier**
Alle communicatie- en participatieactiviteiten worden bijgehouden in een participatiedossier. Hierin worden onder andere vastgelegd: uitnodigingen, verslagen van bijeenkomsten, ontvangen reacties en de wijze waarop met input is omgegaan. Dit dossier vormt ook een belangrijke basis voor de verantwoording richting de gemeente Tiel.
- **Regelmatige evaluatiesessies**
Intern en samen met de gemeente (en Dorpsraad) worden op vaste momenten evaluatiesessies georganiseerd. Tijdens deze sessies wordt beoordeeld of de participatie volgens de gestelde doelen en kaders verloopt. Waar nodig worden verbetermaatregelen vastgesteld en geïmplementeerd.
- **Feedbackmechanismen voor de omgeving**
Er wordt actief ruimte geboden voor feedback vanuit omwonenden, ondernemers en andere

stakeholders. Dit kan via online enquêtes, contactformulieren op de projectwebsite, of via vaste aanspreekpunten binnen het projectteam.

- **Flexibiliteit en maatwerk**

Indien de omgeving of projectontwikkelingen daar aanleiding toe geven, kunnen de communicatie-inspanningen of participatieactiviteiten worden aangepast. Denk bijvoorbeeld aan extra informatieavonden of intensievere één-op-één communicatie bij gevoelige onderwerpen.

Rolverdeling en verantwoordelijkheden

Een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden is essentieel voor een succesvolle uitvoering van het participatieproces rondom Energiepark Bergakker. Alle betrokken partijen hebben hierin een duidelijke taak, afgestemd op hun positie en invloed.

Initiatiefnemers (eCoBuren)

- **Verantwoordelijk voor de uitvoering** van alle participatie- en communicatieactiviteiten zoals opgenomen in het participatieplan.
- **Organiseren en begeleiden** van bijeenkomsten, interactieve sessies en individuele gesprekken.
- **Beheer van communicatiekanalen**, zoals de projectwebsite, nieuwsbrieven en social media.
- **Verzamelen en verwerken van input** uit de omgeving en zorgen voor terugkoppeling over de wijze waarop deze input is meegenomen.
- **Coördinatie:**
 - **Dagelijkse aansturing** van het participatieproces en bewaking van de planning en inhoud.
 - **Bewaken van kwaliteit** en continuïteit van communicatie-uitingen.
 - **Signaleren van aandachtspunten** en tijdig bijsturen indien nodig.
 - **Opmaken van het participatiedossier** en voorbereiding van evaluatiesessies.

Initiatiefnemers (Novar)

- **(mede) Verantwoordelijk voor de uitvoering** van alle participatie- en communicatieactiviteiten zoals opgenomen in het participatieplan.
- **Inhoudelijke bijdragen** inzake ruimtelijke en maatschappelijke inpassing van het energiepark.

Gemeente Tiel

- **Begeleider en toezichthouder** op het participatieproces.
- **Toetsing** van de uitvoering van het participatieplan aan de gemeentelijke participatiekaders.
- **Planbegeleiding** richting de gemeenteraad en het bewaken van de belangen van de gehele gemeenschap.

Gemeenteraad Tiel

- **Uiteindelijk beslisser** over de realisatie van Energiepark Bergakker, waarbij de raad de resultaten van het participatieproces nadrukkelijk meeweegt in haar besluitvorming.

V. VERANKERING VAN PARTICIPATIE IN UITVOERING EN EXPLOITATIE

Participatie houdt niet op na de ontwikkel- en bouwfase van Energiepark Bergakker. Ook tijdens de exploitatie van het energiepark blijft betrokkenheid van de omgeving essentieel om het draagvlak te behouden en de maatschappelijke meerwaarde vast te houden.

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe participatie structureel wordt verankerd in de uitvoering en exploitatie van het energiepark. Daarbij gaat het om de inrichting van overlegstructuren, transparantie over financiële opbrengsten en maatschappelijke bestedingen, monitoring van sociale effecten, en de rol van de energiecoöperaties.

Door deze aanpak wordt gewaarborgd dat het energiepark ook op de lange termijn een project blijft **van en voor de omgeving**.

Continuering van betrokkenheid na de bouw

Om het draagvlak en de betrokkenheid van de omgeving duurzaam te borgen, wordt ook na de realisatie van Energiepark Bergakker ingezet op structurele participatie. Hierbij wordt gezorgd dat omwonenden, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief betrokken blijven bij het functioneren van het energiepark.

De belangrijkste maatregelen zijn:

- **Jaarlijkse rapportage waarin (nader af te stemmen) onderwerpen worden besproken als:**
 - De prestaties en ontwikkelingen van het energiepark;
 - Plannen voor eventuele verbeteringen of uitbreidingen
 - Kansen of knelpunten voor de omgeving;
- **Blijvende mogelijkheid tot individuele communicatie**
Voor bewoners en ondernemers blijft het mogelijk om via vaste aanspreekpunten binnen de energiecoöperaties vragen te stellen, ideeën aan te dragen of zorgen te uiten over de exploitatie van het energiepark.

Transparantie over opbrengsten en maatschappelijke bestedingen

Een belangrijk onderdeel van de verankering van participatie is het bieden van openheid over de opbrengsten van Energiepark Bergakker en de wijze waarop deze worden ingezet voor maatschappelijke doelen. Transparantie zorgt voor vertrouwen en versterkt het gevoel van eigenaarschap bij de lokale gemeenschap.

Rol van de energiecoöperatie na realisatie

Ook na de bouw en ingebruikname van Energiepark Bergakker blijft de energiecoöperatie eCoBuren een centrale rol spelen. Zij is de schakel tussen de exploitatie van het energiepark en de lokale gemeenschap en draagt zorg voor het beheer van het lokaal eigendom en de maatschappelijke activiteiten.

Borging in afspraken en overeenkomsten

Om te zorgen dat de gemaakte participatieafspraken ook op de lange termijn worden nagekomen, worden deze formeel vastgelegd in juridische documenten. Hierdoor wordt participatie niet alleen een intentie, maar een bindende verplichting tussen de betrokken partijen.

De belangrijkste borgingsmaatregelen zijn:

- **Opname in de anterieure overeenkomst**

Alle afspraken over:

- Procesparticipatie,
- Financiële participatie
- Maatschappelijke participatie,
- Monitoring en rapportage

worden opgenomen in de anterieure overeenkomst tussen de initiatiefnemers en de gemeente Tiel. Deze overeenkomst wordt gesloten voorafgaand aan de vergunningverlening.

- **Vastleggen van evaluatie- en bijsturingsmomenten**

In de overeenkomst worden duidelijke afspraken opgenomen over de:

- Frequentie van evaluaties;
- Manier waarop input vanuit de omgeving wordt meegenomen;
- Procedure voor bijstelling van het participatiebeleid indien daar aanleiding toe is.

- **Verantwoordelijkheden en bevoegdheden benoemen**

In de afspraken wordt expliciet vastgelegd welke partij verantwoordelijk is voor welke onderdelen van de participatie, inclusief de rolverdeling tussen initiatiefnemers en gemeente.

VI. TIJDLIJN PARTICIPATIEPROCES ENERGIEPARK BERGAKKER

Periode	Activiteit
Q2 2026	Indienen en vaststellen participatieplan Start communicatie: aankondiging en uitnodiging omgeving
Q2, Q3 2026	Startbijeenkomst voor bewoners en stakeholders Interactieve ontwerp sessies en themabijeenkomsten
Q2 2026	Aanvraag omgevingsvergunning Informatieavond vergunningentraject
Q4, 2026	Publicatie ontwerpvergunningen Inspraakperiode ontwerpvergunningen Verwerking zienswijzen en vergunningverlening
Q2 2028	Start voorbereidende werkzaamheden op locatie Voorlichtingsbijeenkomst over de bouwplanning
Q3 2028	Start bouw van Energiepark Bergakker Bouwupdates en inloopsprekuren
Q2 2029	Oplevering van het energiepark Inrichting klankbordgroep en evaluatie ingericht
2028 en verder	Bewonersbijeenkomsten Publicatie rapportages over prestaties en maatschappelijke bijdragen Doorlopende participatie via klankbordgroep en open communicatiekanalen

VII. SAMENVATTING EN VERVOLGSTAPPEN

In dit participatieplan voor de realisatie van Energiepark Bergakker is uiteengezet hoe de initiatiefnemers –eCoBuren en Novar– de omgeving, lokale ondernemers en maatschappelijke partijen actief betrekken bij alle fases van het project.

Het plan biedt een gedetailleerde uitwerking van:

- **Procesparticipatie:** actief meedenken en meebeslissen tijdens ontwerp, vergunningverlening, bouw en exploitatie;
- **Financiële participatie:** lokaal eigendom, directe levering en omgevingsregelingen om economische voordelen in de regio te houden;
- **Maatschappelijke participatie:** inzet op sociale meerwaarde en samenwerking met lokale ondernemers en maatschappelijke initiatieven;
- **Monitoring en borging:** duidelijke afspraken over evaluatie, transparantie en verankering in juridische documenten.

Door deze brede en zorgvuldige aanpak ontstaat een energiepark dat niet alleen duurzame energie opwekt, maar ook actief bijdraagt aan de ontwikkeling van de lokale samenleving.

Op basis van dit participatieplan worden de volgende vervolgstappen gezet:

1. **Goedkeuring van het participatieplan**
Het plan wordt ter beoordeling voorgelegd aan de gemeente Tiel. Na eventuele verwerking van opmerkingen wordt het definitief vastgesteld.
2. **Opname in de anterieure overeenkomst**
De vastgestelde afspraken uit het participatieplan worden opgenomen in de anterieure overeenkomst tussen initiatiefnemers en gemeente.
3. **Opstarten participatieactiviteiten**
Direct na vaststelling worden de eerste participatieactiviteiten voorbereid, waaronder de startbijeenkomst en de inrichting van de communicatiekanalen.
4. **Voortdurende monitoring en evaluatie**
Vanaf het begin wordt een participatiedossier bijgehouden en worden periodieke evaluaties ingepland om het proces waar nodig bij te sturen.

Met deze vervolgstappen zorgen de initiatiefnemers ervoor dat participatie vanaf het allereerste moment structureel, transparant en resultaatgericht wordt uitgevoerd.